

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMANĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

7 ATHANASOVIOL, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. GERBAN, G. MEITANI,
E. POLIZU-MIOSUNESTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Cu numărul de față, Dreptul și roia apariția întreruptă pe timpul vacanței judecătorești.

D-nii abonați vor primi drept compensație tabla analitică de materii care va apare la finele anului.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.—*Inalta Curte de Casație și Justiție, secțiunea II.*—Acțiunea publică.—Camera de acuzare.—Decizie de trimitere.—Instrucție prealabilă.—Lipsa interogatorului.—Inculpat.—Recurs în casație.—(Avram David și alți cu Ministerul Public).—Anotație de Iper.
Deschiderea noului an judecătoresc.—Circulara d-lui M. Antonescu, ministru justiției.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIA II
Audiența dela 3 Februarie 1921

Președinția d-lui Victor Râmniceanu, Prim-Președinte
Avram David și alți cu Ministerul Public

CAMERA DE PUNERE SUB ACUZARE.—DECIZIE DE TRIMETERE — PARTE CIVILĂ.—DACĂ ȘI CÂND RECURSUL INCULPATULUI ESTE ADMISIBIL.—ART. 117 ȘI 524 PR. PEN.

ACȚIUNE PUBLICĂ.—SCOP.—CONSECINTE DEURGÂND DIN PUNEREA EI ÎN MIȘCARE.

INTEROGATORIUL INCULPATULUI.—DACĂ ESTE O FORMALITATE ESENȚIALĂ ÎN PROCEDURA PREALABILĂ.—APLICAȚIUNE LA CAMERA DE PUNERE SUB ACUZARE.—ART. 405 ȘI 412 PR. PEN.

CAMERA DE PUNERE SUB ACUZARE.—DECIZIUNE DE TRIMETERE.—MOTIVARE.—CARACTERUL EI ÎN PRIVINȚA STABILIREI FAPELOR.

1) Este admisibil în principiu recursul inculpatului în contra deciziunii de trimitere a Camerei de punere sub acuzare, atunci când poartă asupra omisiunii unor formalități procedurale, chiar neprevăzute de lege sub pedeapsă de nulitate, sau asupra neregularității opozițiunii făcută la camera de punere sub acuzare de partea civilă.—Din potrivă, un atare recurs este inadmisibil atunci când e fundat pe motivul unei injuste trimeri în judecată, căci din acest

punct de vedere drepturile inculpatului rămân întregi, el putând să-și stabilească nevinovăția înaintea instanțelor de fond.

2) Camera de punere sub acuzare, în urma opozițiunii făcută de partea civilă în contra ordonanței judeului-instructor, poate să declare că există caz de urmărire și în potriva unor infractori netrecuți în rechizitorul introductiv al parchetului, deoarece acțiunea publică odată pusă în mișcare, îmbrățișează pe toți autorii și complicitii unei infracțiuni, scopul ei fiind represivitatea tuturilor acelor care au luat parte la săvârșirea ei, independent de considerația dacă au fost sau nu semnalati de parchet prin rechizitorul său introductiv.

3) Interogatorul inculpatului fiind o garanție a dreptului său de apărare constituie o formalitate esențială a procedurii prealabile și dacă această formalitate nu a fost îndeplinită la judecătorul de instrucție sau la Camera de punere sub acuzare, atrage nulitatea deciziunii de trimeter a acestei instanțe.—Dacă însă inculpatul, neinterogat la instrucție, știind pentru ce este urmărit, a înaintat camerei de punere sub acuzare un memoriu amănunțit întru apărarea sa, scopul pentru care legea cere formalitatea interogatorului trebuie considerat ca îndeplinit.

4) Deciziunea Camerei de punere sub acuzare și motivarea ce-o însoțește în ceea ce concerne calificarea faptelor și stabilirea vinovăției inculpatului față cu legea penală, nu au un caracter definitiv, putând fi modificate sau schim-

bate de instanțele represive, unde iuculpatul își poate face întreaga-i apărare și stabili nevinovăția sa.—Ca urmare, este inadmisibil recursul în casație în contra deciziunilor de trimitere ale camerei de punere sub acuzare, atunci când e bazat pe violare de lege rezultată dintr'o greșită apreciere sau calificare a faptelor.

No. 176.—Respins, după dirigentă, în parte ca neadmisibil, în parte ca nefundat, recursul făcut de Avram David și Iancu Luba zis Leon David în contra deciziunii Camerei de punere sub acuzare cu No. 342/920 a Curții de apel din București.

S'au ascultat d-nii avocați B. Cernea și Radu Rosetti în dezvoltarea motivelor de casare și combaterea incidentului și inadmisibilitatea recursului; dl. avocat I. Gr. Periețeanu asupra incidentului de inadmisibilitatea recursului ridicat în numele părți civile și combaterea motivelor de casare, cum și d. Procuror Al. Dem. Opreșcu, care a pus concluziuni pentru respingerea în general a incidentului de inadmisibilitatea recursului.

Curtea deliberând,

Având în vedere recursul făcut de Avram și Leon David în contra deciziunii Camerei de punere sub acuzare a Curții de apel din București cu No. 346/920.

Având în vedere că prin această deciziune Camera a admis opozițiunea făcută de reclamantul Lupu Michelsohn în contra ordonanței judecătorului de instrucție și-a trimis pe recurenți în judecată corecțională ca culpabili de delictul de tănuire;

Având în vedere că prin primul motiv recurenții susțin că în contra lor nu s'a deschis acțiune publică și prin urmare Camera de acuzare numai prin exces de putere a admis opozițiunea reclamantului și i-a trimis în judecată;

Considerând că cestiunea admisibilității în principiu a opozițiunii este rezolvată în mod definitiv prin deciziunea Camerei, căci asupra acestui punct instanța de trimitere nu este în drept să o reforme și prin urmare ea poate să fie atacată pe calea recursului, căci este singurul mijloc care rămâne inculpatului ca să poată beneficia de ordonanța de neurmărire a judeului-instructor pronunțată în favoarea sa și care fără această opozițiune ar rămâne definitivă;

Că dar cererea făcută de intimat de a se declara recursul neadmisibil este nefundată și urmează a se examina temeinicia motivului de recurs.

Considerând că alegațiunea recurenților că în contra lor nu s'a deschis acțiune publică nu este exactă;

Că, în adevăr, este constatat că primul procuror a cerut judecătorului să instruiască furtul comis în prejudiciul lui Michelsohn și odată ce acțiunea publică pentru acest furt a fost pusă în mișcare, ea îmbrățișează pe toți autorii și complicii, căci scopul acestei acțiuni este represiunea delictului, adică pedepsirea tuturor celor cari au luat parte la comiterea lui, fie că au fost ori nu semnalati de procuror în rechizitorul său introductiv;

Că, afară de aceasta, reclamantul s'a constituit parte civilă la judecătorul instructor în contra recurenților și prin aceasta a pus neapărat în mișcare acțiunea publică;

Că dar acțiunea publică fiind deschisă în contra recurenților, motivul este neexact în fapt și urmează să fie respins ca atare;

Având în vedere că prin al doilea motiv recurenții se plâng că au fost trimiși în judecată fără să fi fost interogați ca inculpați, nici de judecătorul de instrucție, nici de camera de acuzațiune;

Considerând că interogatorului fiind o garanție a dreptului de apărare, constituie o formalitate esențială a procedurii prealabile și dacă această omisiune s'ar fi făcut, ea ar atrage nulitatea deciziunii camerei;

Că, în adevăr, din art. 405 și 412 pr. penală rezultă că, în caz de trimitere la tribunalul corecțional, deciziunea camerei în care s'a făcut vre-o călcare ori omisiune a unor formalități pentru a căror neobservare legea pronunță nulitatea, poate să fie atacată cu recurs de partea urmărită;

Considerând că acelaș drept trebuie să se recunoască inculpatului și în cazul când deși legea nu pronunță nulitatea în mod expres, formalitatea însă este esențială pentru exercițiul dreptului de apărare, recursul fiind singura cale prin care se poate da o sancțiune formalităților esențiale de procedură pe care legea le-a prescris, altfel garanțiile pe care ea le-a luat ar rămâne fără nici un control la discrețiunea judecătorului de instrucție;

Considerând însă că, în fapt, este constatat din deciziunea atacată că recurenții au prezentat camerei un memoriu prin care arată că au luat cunoștință de opozițiunea făcută de partea civilă prin care ea a cerut să fie trimiși în judecată pentru tănuirea obiectelor provenite din furt și prin acelaș memoriu

au propus mijloacele lor de apărare atât în privința inadmisibilității opozițiunii cât și în fond pentru disculparea lor de delictul imputat, apărare pe care camera a avut-o în vedere la pronunțarea deciziunii sale;

Considerând că odată ce recurenții au știut faptul pentru care sunt urmăriți și au produs în mod detaliat apărarea lor în contra acestei urmăriri, scopul pentru care legea prescrie formalitatea interogatorului a fost îndeplinită, căci nu se poate zice în mod serios că dreptul de apărare a fost violat prin faptul că camera a primit răspunsurile inculpaților în scris prin memoriul ce au prezentat, în loc ca aceleași răspunsuri să le fi ascultat verbal și apoi să le fi consemnat într'un proces-verbal, de aceea motivul este neîntemeiat.

În ce privește ultimul motiv tras din violarea art. 216 și 225 al. 2 pr. penală, incompetență și exces de putere;

Având în vedere că Camera de acuzațiune a apreciat dovezile adunate numai din punctul de vedere al trimiterei cauzei înaintea instanțelor represive, drepturile inculpaților rămân întregi, ei pot să discute acolo aceste dovezi și să producă întreaga lor apărare la instanța de fond pentru a stabili inocența lor, de aceea recursul fundat pe acest motiv este inadmisibil, de oarece în această privință deciziunea camerei nu este definitivă;

Că motivul este și neîntemeiat, căci camera nu a excedat competența sa și nu a violat art. 216 și 226 al 2 pr. penală, ci a uzat de dreptul său suveran de apreciere conformându-se acestor texte de lege.

Pentru aceste motive, respinge.

ADNOTAȚIE.—Revenind în parte asupra jurisprudenței sale anterioare, ¹⁾ Inalta Curte prin deciziunea pe care o publicăm, s'a pronunțat, după divergență, în sensul admisibilității în principiu a recursului făcut de un inculpat în contra deciziunii de trimitere a Camerei de punere sub acuzare, prin care în urma opozițiunii făcute de parte civilă, se reformează o ordonanță de urmărire a judeului-instructor dată în materie corecțională, atunci când prin acest recurs se pune în discuție omisiunea săvârșită de camera de punere sub acuzare întru a procedea la anumite acte de instrucție, chiar neprevăzute de lege sub pedeapsă de

nulitate. Zicem că a revenit numai în parte, de oarece suprema instanță a consacrat și de astă dată teoria inadmisibilității recursului în casație contra deciziunilor camerei de punere sub acuzare, atunci când inculpatul se plânge că pe nedrept a fost trimis în judecată, ceea ce însemnează că Inalta instanță a refuzat să consfințească teoria care recunoaște inculpaților dreptul necondiționat de a ataca cu recurs deciziunile camerei de punere sub acuzare.

Oricum, chestiunea fiind controversată, schimbarea jurisprudenței Inaltei Curți n'ar fi cătuși de puțin surprinzătoare, dacă n'am găsi că sunt vagi, sumare și contradictorii motivele pe cari se sprijină.

Pentru a învedera acest lucru se impune, pe de o parte, o rezumativă expunere de fapte, pe de alta un succint examen al controversei.

I. *Faptele* — Comerciantul Lupu Michelsohn, voină a ridicat din gara de Nord o cantitate de marfă ce-i fusese expeditată, marfă consistând în ciorapi albi de mătase pentru dame, constată dispariția mărfii, și semnalează cazul poliției. Cercetările sfârșesc prin a descoperi o parte din marfă furată la magazinul fraților Avram și Leon David, cari declară că le-a fost vândută de un anume David Reiss, care la rândul-i și-o procurase, fără a se putea afla de unde, prin mijlocirea nepotului său Jean Solomon. După aceste prime cercetări, parchetul de Ilfov, prin rechezitorul său introductiv, deferă cazul Cabinetului I de instrucție, care prin ordonanța sa definitivă stabilește culpabilitatea lui David Reiss și Jean Solomon, declarând că există caz de urmărire în contra lor; iar în ce privește pe frații David, după ce ascultă ca informator pe unul din ei, discută pe larg chestiunea de a se ști dacă poate fi făcuți răspunzători de tănuire și proclamă nevinovăția lor, între altele tocmai pentru unul din considerentele ce-i servise de bază pentru a stabili vinovăția celor trimiși în judecată. Partea civilă atacând cu opoziție la camera de punere sub acuzare această ordonanță, inculpații, ca și oponentul, își depun memoriile lor, iar camera, statuând asupra opozițiunii, o admite, declarând că există caz de urmărire și în contra inculpaților Avram și Leon David, fără a mai ordona vreun supliment de instrucție, ci combătând numai argumentarea judecătorului de instrucție, întemeindu-se pe actele de instrucție aflătoare în dosar. În contra acestei deciziuni, inculpații puși sub invinuire de instanța de apel, au declarat recurs în casație pentru incompetență, exces de putere și violare de lege, consistând în faptul camerei de punere sub acuzare de a-i fi trimis în judecată, fără a ordona un supliment de instrucție, fără a procedea la interogatoriu

¹⁾ Decizia No. 1264 din 6 Noembrie 1902, dată după divergență (*Dreptul*, No. 45/903).

lor, fără să fi existat în ceia-ce-i concerne rechizitoriul introductiv al parchetului, și, pe lângă aceasta, în baza unei motivări de natură să prejudece însăși soarta acțiunii publice.

Chestiunea de drept. — Mai înainte de a intra în cercetarea recursului făcut de frații David, partea civilă a ridicat incidentul de inadmisibilitate a acestui recurs, și astfel înalta Curte a fost chemată să se pronunțe asupra chestiunii de a se ști dacă există pentru inculpați, în toate cazurile, dreptul de a ataca cu recurs deciziunile de trimetere ale camerei de punere sub acuzare, chestiune care, după cum am semnalat încă dela început, e serios controversată.

II. *Examenul controversel.* — Cei ce admit afirmativa, susțin că inculpatul are drept de recurs în contra deciziei camerei de punere sub acuzare care-l trimete în judecată corecțională, chiar și atunci când recursul său este fundat pe considerațiunea că pe nedrept a fost pus sub acuzare sau că faptul inculpatului nu constituie nici delict, nici contravențiune. Argumentele:

1) *Art. 342 pr. penală* (299 pr. pen. fr.) făcând o excepție cu privire la deciziunile de trimitere înaintea Curței cu Jurați, aceste decizii pot fi atacate din cauza calificărilor pe cari le cuprind, deși pot fi modificate după rezultatul dezbaterilor.

2) Prin reaua calificare a faptelor învinuirii, camera de punere sub acuzare poate viola regulile de competență, trimetându-le înaintea unei jurisdicțiuni cărora nu-i sunt deferite de lege.

3) Dacă un acuzat are interesul de a nu compărea ca atare înaintea Curței cu Jurați, același interes poate să-l aibă și inculpatul în materie corecțională, orice învinuire, fie ea infamantă sau numai corecțională, lăsând întotdeauna pe fruntea celui care o suferă o pată mai mult sau mai puțin vestejitoare, și pe care dreptul de apărare trebuie să-i dea mijlocul ca s'o evite²⁾.

În teoria contrarie, consacrată în mod aproape statornic de casația franceză, drept de recurs în casație în contra deciziunilor de trimetere ale camerei de punere sub acuzare nu poate exista pentru inculpat, decât atunci când aceste decizii s'au dat fără competență, cu violarea formelor preserise sub pedeapsă de nulitate, ori au validat o opozițiune neregulată sau tardivă, de oarece în toate aceste cazuri vădit este că deciziunile camerei de punere sub acuzare pot dobândi autoritate de lucru judecat, și dau soluțiuni definitive nesusceptibile de altă cale de atac decât aceea a recursului în casație. Acest mod de a vedea își găsește justificarea în dispozițiunile codului de procedură penală cuprinse sub titlul III: „despre diferitele recursuri în contra deciziunilor și sentințelor“, dispozițiuni din cari reese cu claritate că dreptul de recurs nu există, decât în cazurile anume enumerate de lege (art. 404 pr. pen.): a) încălcarea sau omisiunea de formalități pentru a căror neobservare codul de procedură pronunță nulitatea (art. 405 comb. cu 412 pr. pen.), de pildă în ceiace privește camera de punere sub acuzare: 1) semnarea hotărârei de toți judecătorii; 2) men-

țiune despre rechizițiile Ministerului public; și 3) mențiunea de numele fiecărui judecător (art. 229 pr. pen.); b) în caz de necompetență (art. 406 pr. pen.).

Nici vorbă nu poate fi despre existența unui drept de recurs din partea inculpatului în contra unei decizii de trimetere a camerei de punere sub acuzare, pentru nedreaptă punere sub învinuire, în urma opozițiunii părții civile, sau pentru greșită calificare a faptelor, și argumentele sunt următoarele:

Interzicerea unui asemenea drept rezultă din complexul dispozițiunilor de procedură penală și în special din legiuina și categorica restricțiune a dreptului său de a ataca pe cale de opozițiune la camera de punere sub acuzare ordonanțele judecătorului de instrucție. Acest drept nu este recunoscut de lege decât în cazurile prevăzute de art. 117 pr. pen. (liberarea provizorie) și 524 pr. pen. (necompetența). În toate celelalte cazuri, calea opozițiunii fi este închisă, și legea e restrictivă în privința dreptului său de opozițiune, de oarece dacă e pe nedrept trimis în judecată sau în baza unei greșite calificări a faptelor imputate, viciul deciziei nu produce un prejudiciu ireparabil; el poate să-l semnaleze judecătorilor înaintea cărora e trimis și să obție fie achitarea sau absolvirea, fie schimbarea calificării faptelor imputate, dat fiind că ordonanțele judecătorului de instrucție, ca și deciziunile camerei de punere sub acuzare, n'au în această privință autoritate de lucru judecat. Dimpotrivă, parchetul și partea civilă au drept de opozițiune în contra ordonanțelor de neurmărire ale judeului instructor, pentru că aceste ordonanțe ar căpăta altfel autoritatea de lucru judecat și afacerile n'ar putea merge mai departe¹⁾.

Cu atât mai mult dar inculpatul nu poate ataca cu recurs deciziunile Camerei de punere sub acuzare, decât în cazurile sus-enunțate, de oarece punerea sub acuzare nu are și nu poate avea mai mult efect, decât ordonanța de trimetere a judeului-instructor²⁾.

În ce privește argumentele invocate de partizanii primului sistem, se răspunde cu succes următoarele:

1) *Art. 324 pr. pen.* (fr. 229) nu se aplică decât deciziunilor de trimetere înaintea Curței cu jurați, și nu poate fi întins pe cale de analogie în materie corecțională. Dispoziția acestui text constituie o excepție la regula generală a recursului în casație, excepțiune motivată pe gravitatea acuzațiunii, pe interesul pe care-l are prevenitul în materie criminală de a nu apare în fața juriului, și care nu poate fi aplicată la cazuri în cari prevențiunea nu are aceleași consecințe. În fine, termenii aceluia articol nu sunt ei restrictivi? Pot fi separați de termenii art. 321 proc. penală (fr. 296)? Nu-i vădit că legea n'a avut în vedere decât deciziunea de trimetere înaintea juraților?

2) A considera ca decizii asupra competenței deciziunile de trimetere înaintea tribunalelor corecționale însemnează să confunzi deciziunile de competență cu deciziunile de calificare. Din acest punct de vedere s'ar putea susține că toate deciziunile camerilor

1) Cas. II Dec. No. 2088 din 16 Septembrie 1915. Jurisprudența No. 39/915; Tanoviceanu. pr. pen. pg. 318.

2) Cas. II, Dec. No. 1264 din 6 Nov. 1902, dată după divergență, *Dreptul*, No. 49/903; Cas. II, 27 Nov. 1909; Tanoviceanu pr. pen. No. 525; Faustin Hélie, Instr. Crim. V. No. 2288-2290; Cas. fr. 14 Iunie 1851 (Bull. No. 223) etc.

2) Barris, Notes manuscrites, No. 3; Mangin, II, pg. 220 și 221; Legraverend, II, pg. 435; Bourgunon, II, pg. 12; Rauter, II, pg. 477; Tarbé, pg. 150.

de punere sub acuzare sunt deciziuni de competență, căci ele indică, prin trimeterea afacerii, jurisdicția competentă s'o judece: ar fi însă o eroare pe care o demonstrează pe de o parte legea, care distinge mijloacele trase din competență, pe de alta însăși natura lucrurilor. Nu există deciziune de competență decât atunci când au fost dezbateri asupra competenței, când chestia a fost ridicată între două jurisdicțiuni, când decizia a avut drept obiect s'o fixeze. Nu se găsește dar în lege nici un text, care să poată, în ipoteza pe care o examinăm, să servească de bază recursului. De altminterlea, argumentul acesta s'ar putea invoca și atunci când e vorba de dreptul de opoziție al inculpatului în contra ordonanțelor judeului-instructor, căci și aceste ordonanțe, prin punerea sub urmărire, calificarea faptelor, și trimeterea pricinii înaintea tribunalelor corecționale, indică jurisdicția competentă s'o judece, și cu toate acestea nimeni nu s'a gândit să recunoască inculpatului dreptul de opoziție la Camera, pentru că pe nedrept a fost pus sub urmărire sau pentru că s'a dat o greșită calificare faptelor ce i se impută.

3) E drept că dacă cineva are interes de a nu compărea ca acuzat înaintea Curței cu juri, acelaș interes îl are și în materie corecțională, căci orice invinuire, fie ea infamantă sau numai corecțională, lasă o veștejitoare urmă pe care dreptul de apărare ar trebui să-ți îngăduie ca să o eviți. Dar nu există acelaș raționament și atunci când e vorba de dreptul generalmente tăgăduit inculpatului de a ataca pe cale de opoziție la Camera de punere sub acuzare ordonanțele de urmărire ale judeului-instructor, în afară de cazurile prevăzute de art. 117 și 524 pr. pen.

Și încă nu trebuie să se uite că, în această din urmă ipoteză, dreptul de opoziție al inculpatului și-ar găsi justificare în considerația că opoziția, ca și apelul, e o cale ordinară de atac, stabilită de lege contra hotărârilor date de primii judecători, ceea ce face să pară ciudată, după cum relevează Faustin Hélie, interzicerea pentru una din părți a dreptului de a uza de această cale de atac și recunoașterea acestui drept pentru cealaltă parte. Dar calea recursului în casație e o cale extraordinară de atac, care nu e atribuită părților decât atunci când ori și ce altă cale de reformare le este închisă, și a cărei aplicație legea a voit s'o circumscrie prin multiple precauțiuni.

Mai puternic însă decât argumentul partizanilor primului sistem e argumentul hotărâtor că, dreptul de recurs al inculpatului în contra deciziunilor Camerei de punere sub acuzare în contra ordonanțelor de urmărire ale judeului-instructor, nu poate să fie recunoscut decât în cazurile determinate de lege și avându-se drept criteriu chestiunea de a se ști dacă

prin acele deciziuni sau ordonanțe se creiază sau nu pentru el un prejudiciu ireparabil, pericol care nu există în cazul unei nedrepte invinuiri sau greșite calificări de fapte, căci, în ambele aceste cazuri, greșelile săvârșite de organele de instrucție pot fi reparate de instanțele de fond. ¹⁾

III. *Comentariul deciziunii.* Din expunerea controversei pe care Inalta Curte a fost chemată s'o rezolve, după divergență, reiese în mod clar că suprema instanță cu drept cuvânt a respins incidentul de inadmisibilitate a recursului, în ceiace conține motivul care supunea cenzurei sale temeinicia admisibilității în principiu a opoziției făcută la Camera de punere sub acuzare de partea civilă, căci în această privință, deciziunea Camerei purtând asupra unei opozițiuni, pretinsă neregulată, se putea zice că crea pentru inculpați o situație ireparabilă înaintea instanțelor represive, și ar fi putut să-i priveze de beneficiul ordonanței de urmărire.

Tot atât de fundată este soluțiunea pe care a dat-o admitând incidentul de inadmisibilitate, și consacrand negativă, în ceiace privește motivul care pune în discuție chestiunea culpabilității recurentului. Inalta Curte precizează că, prin motivarea deciziunii sale, pentru a stabili vinovăția inculpaților, Camera de punere sub acuzare nu face altceva, decât să-și îndeplinească legiuitul ei rol de instanță de apel, chemată să culeagă și să stabilească devezile de vinovăție în vederea trimeterei afacerilor înaintea instanțelor represive, unde cei puși sub invinuire pot fără nici o stânjenire, să-și probeze nevinovăția; ceiace însemnează că deciziunile Camerei de punere sub acuzare nu au un caracter definitiv în privința culpabilității și deci nu deschid calea recursului în casație.

Inalta Curte însă s'a contrazis și a greșit atunci când a acceptat să statueze asupra motivului ce deduce cenzurei sale chestiunea de a se ști dacă bine sau rău a făcut Camera de punere sub acuzare dispunând trimeterea în judecată a inculpaților, fără să fi ordonat un supliment de instrucție sau să fi procedat la interogatoriul lor. Acest motiv nu supunea judecății sale violarea vre-unei formalități prevăzută de lege sub pedeapsă de nulitate, pentru ca inculpații să fi putut uza de calea recursului, și nici soluțiunea dată de Camera, fără îndeplinirea formalității interogatorului, nu era de natură să creeze pentru ei o situație ce nu s'ar fi putut repara înaintea instanțelor represive. Interogatorul e o formalitate procedurală care, alături de altele, cum recunoaște însăși Inalta Curte, are de scop să stabilească vinovăția sau nevinovăția cuiva și să-i dea

1) Faustin Hélie, loc. cit. No. 2290 pag. 416 și 417.

mijlocul de a se apăra; organele de instrucțiune se pot foarte bine dispensa de îndeplinirea acestei formalități, dacă găsesc mijloace suficiente pentru stabilirea culpabilității sau nevinovăției în alte acte de instrucțiune, în alte elemente de probă; iar inculpații pot să obțină cuvenita reparație la instanțele de fond. Că așa este, rezultă din recunoașterea Inaltei Curți că interogatoriul e o formalitate ce poate fi suplinită și că legea nu o prevede nicăeri sub pedeapsă de nulitate; ori, nulitățile nu pot fi create pe cale de interpretare și analogie, mai ales în materie penală. Să mai adăogăm, la toate aceste considerațiuni, aceia că, în conformitate cu dispozițiile art. 223 combinat cu 230 pr. pen., chiar atunci când Camera de punere sub acuzare se investește cu afaceri cari n'au trecut pe la instrucțiune, nu e ținută să ordone noi informațiuni, adică un supliment de instrucțiune, de cât numai dacă crede de cuviință; ¹⁾ ori, suplimentul de instrucțiune fiind o simplă facultate pentru Camera de punere sub acuzare, formalitatea interogatorului care e altceva decât un act de instrucțiune nu este obligatorie pentru Camera de punere sub acuzare, și cu atât mai mult nu poate fi trecută în categoria formalităților prevăzute de lege sub pedeapsă de nulitate,—singurul caz în care s'ar fi putut recunoaște inculpaților dreptul de a ataca cu recurs deciziunea Camerei în această privință;

Din cele ce preced rezultă suficient că Inalta Curte de Casație, secția II-a, rezolvând incidentul de inadmisibilitate ce s'a ridicat înaintea sa, a dat o soluție mixtă și contradictorie; căci, deși din complexul deciziunii sale se desprinde lămurit idea că este partizană sistemului care consacră negativă, sistem pe care l'a adoptat prin deciziunea sa cu No. 1264 din 6 Noembrie 1902, a admis totuși, pe anumite puncte, afirmativa, contrazicând astfel printr'un considerent aceea ce stabilise prin altul.

Trecând dela incident la fond suprema noastră instanță a respins recursul, hotărând cu drept cuvânt:

a) Că din moment ce parchetul sesizează instrucția cu cercetarea unei infracțiuni și acțiunea publică e pusă în mișcare, ea îmbrățișează pe toți autorii și complicii acelei infracțiuni, fie că au fost sau nu semnalati prin rechizitoriul introductiv al parchetului.

b) Că memoriul prezentat de inculpați Camerei de punere sub acuzare, și prin care își formulează obiecțiunile și apărările lor, suplinește formalitatea interogatorului, făcând să fie atins scopul pentru care legiuitorul prescrie această măsură procedurală.

c) Că prin motivarea deciziunii sale, pentru a stabili vinovăția inculpaților, Camera de punere sub acuzare nu face altceva decât să-și îndeplinească legiuitorul ei rol de instanță de apel chemată săculeagă și să stabilească dovezile de vinovăție, în vederea trimiterii afacerilor înaintea instanțelor represive, și că procedând astfel, nu violează nici un text de lege.

Din aceste puncte de vedere, deciziunea sa este la adăpostul oricărei critici,

Iper.

DESCHIDERA Noului AN JUDECĂTORESC

Cu ocazia reînceperii activității judecătorești, Dl. M. Antonescu, ministrul Justiției, a adresat președinților de Curți și tribunale următoarea circulară.

Domnule..... președinte,

Magistratura a făcut desigur progrese însemnate. Jurisprudența noastră se distinge din ce în ce mai mult printr'o redacțiune îngrijită a hotărârilor și prin spiritul științific care dictează soluțiunile. Această jurisprudență a dobândit așa de mare importanță, încât chiar legiuitorul a fost uneori inspirat de dispozițiunile hotărârilor judecătorești în modificările aduse legilor. Meritele magistraturii noastre au fost recunoscute de puterile publice ale Statului în toate ocaziunile, căci ori de câte ori a fost trebuință în epoca noastră de reformă, de oameni competenți și imparțiali, magistrații au fost desemnați mai în totdeauna pentru a da concursul lor la formarea și executarea diferitelor dispozițiuni.

Având mulțumirea a face aceste constatări, suntem datori a privi neajunsurile ce se observă în practica de toate zilele a instanțelor noastre judecătorești, precum și îndreptările ce se pot face pentru ca Justiția, destul de bună acum, să poată fi și mai bună. Iată chestiunile asupra cărora atragem deocamdată toată atențiunea d-voastră.

I

Deschiderea ședințelor la ora legală

Părțile sunt datoare să fie prezente la ședință la ora fixată în citațiune sub pedeapsă de a fi judecate în lipsă și de a fi expuse să-și piardă procesul.

La această datorie a părților corespunde datorie judecătorului de a fi la oficiul său *just* în momentul pentru care a vestit părțile să vină. Cu toate acestea să văd cazuri când unii judecători nu țin seamă de această îndatorire esențială, părându-li-se indiferent dacă intră în ședință cu câteva minute după ora legală. Și cu toate astea greșeala este mare, căci o asemenea neglijență atinge prestigiul judecătorului.

1) Toviceanu, Pr. penală No. 513; Garraud, Précis pag. 626.

Publicul simte că judecătorul nu-și îndeplinește datoria și nu este bine pentru autoritatea Justiției ca publicul să bănuiască măcar că ar fi posibil ca judecătorul să nu-și facă datoria. Rolul magistratului este mare. El dispune de averea și onoarea cetățenilor. Dintre impricinați unii câștigă alții pierd. Este în interesul siguranței publice nu numai ca Justiția să fie bună, dar să fie și crezută bună, căci numai o asemenea credință aduce liniștea în suflete și întărește ordinea socială. Când lumea are încredere în Justiție, chiar cei loviți de hotărârile ei se resemnează rămânând convinși că cum s'a hotărât așa a trebuit să fie.

Exactitatea judecătorului în îndeplinirea datoriei este o dovadă a seriozității sale și este de natură să inspire publicului mai mult respect de justiția țării. De aceea vă rog să puneți în vederea d-lor magistrați ca să fie prezenți la serviciu, pentru ca ședințele să înceapă *cu precizie* la ora legală. Iar dacă s'ar găsi un judecător care să-și calce această datorie vă rog să-mi comunicați cazul chiar în ziua când s'a produs.

II

Intârzierea adusă în rezolvarea proceselor

Toată lumea constată că procesele se judecă cu întârziere. În registrele de audiență și în jurnalele grefei se văd notate în fiecare zi o mulțime de amânări și procese foarte puține judecate, câte odată nici un proces judecat.

Amânările încarcă într'un mod considerabil lucrările, căci pentru fiecare amânare se face un jurnal și se repetă procedura, așa că dosarele devin **voluminoase** din cauza îngrămădirii lucrărilor inutile. Amânările întârziează soluțiunea cauzelor aducând nemulțumiri celor cari cer dreptate.

Procesele sunt făcute ca să fie judecate. Cine a intentat o acțiune are dreptul să i se dea o soluțiune în timpul necesar ca soluțiunea să-i fie utilă. Ce fel de Justiție este când un impricinat cere ca adversarul său să fie condamnat a-i plăti o sumă de bani, dacă soluțiunea definitivă se dă după un an, doi și chiar mai mulți? Datornicul are tot interesul să caute amânări ca să plătească cât mai târziu sau să exaspereze pe reclamant și să-l forțeze a se împăca, renunțând la dreptatea lui. Amânările sunt provocate mai adesea de impricinații de rea credință, cari au interes să zădărnicească Justiția. Deci este absolută necesitate pentru buna administrațiune a Justiției ca amânările să fie cât se poate imputinate.

Cauzole amânărilor sunt multe. Ne vom ocupa de cele mai frecvente.

a) *Comunul acord*. Amânările de comun acord în materie civilă și comercială sunt cele mai dese.

Acestea sunt uneori legitime, cum de exemplu când părțile sunt pe cale de a se împăca, când advocații convin la amânare fiind ocupați în acelaș timp cu procese în altă parte, etc. Dar amânările pentru simplul gust de a amâna n'au nici o justificare. De aceea art. 93 din procedura civilă pronunță pentru amânările de comun acord plata unei noi taxe de introducere în instanță, dacă procesul a fost amânat de trei ori de bună voie, iar art. 20, alin. 32 și art. 21 alin. 30 din legea timbrului prevede plata unei taxe pentru orice amânare de comun acord. Părțile însă eludează de multe ori aceste sancțiuni, inventând amânări pentru chemare la interogatoriu, la care în urmă se renunță și pentru comunicări de acte, care nu se fac. Judecătorii sunt datorii a se opune la asemenea tendințe și a aplica strict sancțiunile puse de lege pentru a imputina amânările, fără a se împiedeca de mijloacele ce se întrebunțează de părți pentru a fraudă legea.

Interogatorul și jurământul nu se pot admite de cât dacă se îndeplinesc condițiunile prevăzute de lege (art. 227 și 237 din procedura civilă) și se pot refuza oricând sunt propuse cu rea credință în scopul numai de a amâna procesul. Iar în ce privește comunicarea actelor, ea este regulată de art. 70, 72 și 326 din procedura civilă. Orice amânări pentru comunicare de acte, în afară de cele prevăzute de lege, constituiesc un abuz și nu trebuie să fie încuviințate.

Prin amânările de comun acord, încercându-se rolul proceselor și împedându-se astfel judecata altor procese, este în interesul unei bune administrațiuni a Justiției ca pentru procesele amânate de comun acord să se dea termene mai depărtate, rezervându-se termenile mai apropiate pentru aceia cari vor să se judece.

b) *Proba cu martori* dă adesea loc la amânări nejustificate. De sigur că aceasta probă, oricât de incertă ar fi, trebnie să fie încuviințată ori de câte ori judecătorii găsesc că este admisibilă, pertinentă și utilă în cauză. Acestea sunt chestiuni de suverană apreciere a judecătorilor. Inșă nu trebuie admis ca să se facă din această probă un mijloc de a zădărnici Justiția. Odată admisă proba cu martori, trebuie ca termenile de ascultarea martorilor să fie foarte scurte; iar în caz de lipsa martorilor, să se uzeze de sancțiunile legii, ca ei să fie constrânși a veni la judecată, altminteri proba cu martori poate fi pentru un impricinat de rea credință, un mijloc sigur de a amâna procesul la infinit.

c) *Neîndeplinirea procedurii și nulitatea procedurii* provin din cauza neglijenței sau a relei credințe a portăreilor. Acești funcționari, având în competența lor îndeplinirea procedurii în procesele civile și co-

merciale, dau adesea ocaziune la plângeri justificate. Prin legea organizării judecătorești (art. 47) portăreii au fost asimilați cu magistrații, însă unii din ei, în loc să priceapă că această asimilare le impune datorii mai mari, căci a fi magistrat înseamnă a fi un om de valoare și cu conștiința datoriei, s'au mulțumit să se intituleze magistrați, continuând, ba chiar agravând obiceiurile rele din trecut. Așa că, în multe ocazii, am constatat cu mare părere de rău că serviciul portăreilor lasă foarte mult de dorit. Și ceea ce este de mirat portăreii din Capitala țării dau loc la mai multe nemulțumiri decât portăreii din județe. Această stare de lucruri trebuie să înceteze și o îndreptare imediată trebuie să fie adusă. *Nu trebuie să existe procedură neîndeplinită, nu trebuie să existe procedură nulă.* Pentru ca să atingem acest rezultat un control riguros trebuie să fie exercitat asupra lucrărilor portăreilor.

De obicei portăreii nu scot citațiile îndată ce încasează taxele, ci întârziază până aproape de termen, când nu mai este timp ca să se îndeplinească procedura. De acum înainte portăreii vor fi obligați să scoată citațiunile *chiar în ziua când au încasat taxele.*

Procedura trebuie să se îndeplinească fără întârziere, iar dovezile să fie trimise la greșă și puse la dosar cu mult înainte de termen. Pentru a controla executarea acestei obligațiuni veți binevoi a cere portărelui da serviciu la secția d-voastră ca în fiecare Sâmbătă să vă prezinte un tablou de toate dosarele în care s'au plătit taxele de citațiune în cursul săptămânii, cu însemnare în ce zi au fost plătite taxele, în ce zi au fost scoase citațiunile și în ce zi au fost depuse dovezile la greșă. De asemenea dacă s'ar mai întâmpla vreo amânare din cauza procedurii neîndeplinite, sau din cauza vreunei nulități de procedură, vă rog a ne raporta imediat, arătându-ne din culpa cărui portărel s'a provocat amânarea.

După art. 87 din regulamentul portăreilor și art. 77 din procedura civilă când procedura nu se îndeplinește portărelul trebuie să fie obligat a îndeplini din nou procedura în contul lui putând fi condamnat și la despăgubiri prin chiar hotărîrea de amânare. Aceste dispozițiuni trebuie să fie întotdeauna aplicate pentru ca să se pună capăt la amânările din culpa portăreilor.

III

Amânarea pronunțărilor

Legea permite judecătorilor că în procesele, în care este trebuință de mai mult timp pentru deliberare, să amâne pronunțarea. Uneori se abuzează de această facultate, amânându-se pronunțarea prea târziu, sau amânându-se de mai multe ori. Asemenea amânări nu pot fi folositoare Justiției. Cel mai greu proces se poate studia în două trei zile de către judecătorii cari au ascultat desbaterile și au la dispozițiune concluziunile scrise ale părților.

Amânările de pronunțare prea lungi au de efect că judecătorii pierd impresiunea desbaterilor orale, care au o importanță mare în formarea convicțiunii.

De aceea credem că este în folosul unei bune judecăți ca pronunțarea să se facă cât mai curând după încheierea desbaterilor și să se evite repetarea amânărilor pentru pronunțare.

IV

Intârzierile aduse la redactarea hotărîrilor

După ce hotărîrea s'a pronunțat urmează ca ea să fie redactată. Motivele fiind o parte esențială a hotărîrii, trebuie să fie făcute de magistrații cari au pronunțat-c. Art. 51 din legea organizării judecătorești, care prevede că se va delega un judecător cu redactarea motivelor, nu este decât aplicarea acestui principiu elementar.

Nu este admisibil a se lăsa redactarea motivelor hotărîrii în sarcina grefierului în procesele de oarecare importanță, *căci hotărîrea trebuie să fie opera personală a judecătorilor.*

Hotărîrea trebuie să fie redactată îndată sau cel mai târziu în termen de 15 zile dela pronunțare. În practică însă, la unele instanțe se aduc mari întârzieri la facerea hotărîrilor. Părțile sunt silite să stăruiască în toate zilele ca să li se redacteze hotărîrea. Aceste stăruințe dau loc la abuzuri, care trebuie să fie stărpite imediat. Regula care trebuie să se urmeze cu strictete este aceasta: *„în justiție nu este trebuință de nici o stăruință“.* Fiecare magistrat și funcționar să-și facă datoria față de oricine.

Pentru a se pune capăt întârzierii redactării hotărîrilor vă rog să introduceți următoarele reguli:

1) Magistratul însărcinat cu redactarea motivelor să depună la instanță motivele scrise de mână sa cu o adresă care să fie înregistrată.

2) Aceste motive se vor păstra la dosar.

3) Hotărîrea să fie prescrisă imediat și semnată de judecător.

4) Pe adresa cu care magistratul a depus motivele să se facă o notă semnată de magistratul care a prezidat ședința *prin care să se constate data când hotărîrea a fost semnată de judecător și grefier.*

Termenul prevăzut de lege pentru redactarea hotărîrilor este de 15 zile, dar acest termen este un maximum care nu trebuie să fie niciodată depășit. În regulă generală hotărîrile trebuie să fie făcute cât mai curând după pronunțarea lor, căci dacă trece prea mult timp judecătorii vor fi expuși să uite cauza în care s'au pronunțat, ceea ce va adăuga la dificultatea redactării hotărîrii. Și odată obiceiul făcut ca să nu se mai lase hotărîrile neredactate, lucrul se va ușura și nu vom mai avea spectacolul teancurilor de dosare grămădite în așteptarea hotărîrilor. Astfel vom ajunge ca acel care câștigă o hotărîre să o aibă gata în timpul necesar pentru redactarea ei.

În cele ce preced v'am semnalat cazurile cele mai frecvente în care o îndreptare serioasă se impune de urgență.

În credință că d-voastră sunteți pătrunși de necesitatea înlăturării tuturor dificultăților ce se pun în calea Justiției, vă rugăm să binevoiți a executa toate dispozițiunile cuprinse în această circulară și a ne aduce la cunoștință abaterile ce s'ar ivi.

Este necesar ca în aceasta epocă de prefaceri, în care se vorbește mai mult de drepturi decât de datorii, Magistratura să dea exemplul cel mai strălucit al îndeplinirii datoriei, făcând toate sacrificiile de muncă și de timp pentru ca justiția noastră să fie la nivelul României Mari.

Ministru, **M. Antonescu**

Director general, **A. D. Tacu**